

Jan Knittel, Vzestup rodu Krajířů z Krajku v Českém království ve druhé polovině 15. století

Ústav český dějin FF UK, Praha 2010

Celkem 59 stran, přílohy

Podrobných dějin jednotlivých šlechtických rodů žijících na území Českého království sice v poslední době značně přibýlo, ale jejich škála stále ještě zdaleka neuspokojuje naše potřeby. K „bílým místům“ dosud patří i historie Krajířů z Krajku, rodu, který se v českých dějinách proslavil především svým příklonem k jednotě bratrské. Jan Knittel si však nezvolil toto „slavné“ období, ale pustil se nelehkou cestou mapování počátků styků pánů z Krajku s českým panovnickým dvorem a jejich postupné zakotvení v jižních Čechách a na jihozápadní Moravě. Svou pracnou stat' založil na studiu edičně vydaných pramenů, s využitím pozůstalosti Augusta Sedláčka, a na ne vždy snadno dostupné literatuře.

Práce je uvedena užitečným rozbořem stávajících výsledků bádání o počátcích Krajířů v českém a rakouském prostředí; z literatury obecného charakteru by bylo možné doplnit kompendium korutanských dějin Claudia Fräss-Ehrfeld, *Geschichte Kärntens*, Bd 1. *Das Mittelalter*. Klagenfurt 1984, 2005 (2.Aufl.). Následující text je rozvržen do pěti časově odstupňovaných kapitol, které ve své podstatě tvoří tři celky (kap. 3, kap. 4 a 5., kap. 6 a 7).

První z uvedených úseků se zabývá počátky vazeb Krajířů k Čechám za vlády posledních Přemyslovců, ve vzrušených letech po jejich vymření a za panování prvních Lucemburků. Zajímavé je sledování Konráda z Krajku v blízkosti Jana Lucemburského (zde mi chyběla reflexe studií Zdeňka Žaluda ke dvoru Jana Lucemburského, zvláště jeho disertační práce). Jak to bylo s podporou Lucemburků, by bylo třeba podrobněji rozvést, např. angažovanost Krajířů na straně Leopolda III. Habsburského 1376 nemusela být zároveň milá Lucemburkům (s. 15), neboť Karel s vévodou neměl zvláště idylické vztahy; moc nerozumím zmínce o Konrádově činnosti ve službách Václava IV. a v úloze korutanského hejtmána „u Leopolda Habsburského“ (s. 18). Nejasně je též formulováno „tažení do Pruska“ 1377 (s. 15). J. Spěváček (Václav IV., s. 109) považuje Konráda za štýrského šlechtice, na což by bylo vhodné reagovat. Trochu do ztracena vyznívá postavení Krajířů v Čechách v době husitských válek a jejich opuštění – neopuštění jižních Čech (snaha o vysvětlení je v následující kapitole, s. 24)

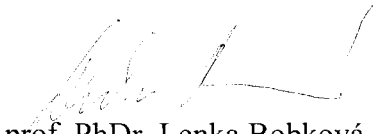
Druhá část práce zahrnuje osudy rodu kolem poloviny 15. století, kdy se jedna větev Krajířů usadila na Moravě, aniž by však její příslušníci ztratili vazby ke Korutansku. Dobové postavení Moravy (příklon k Zikmundovi, k Albrechtovi, později k Matyáši) napomohlo nejen snazšímu majetkovému zakotvení v zemi, ale nebránilo Krajířům ani v udržování kontaktů se dvorem Fridricha III. Autor záslužně popsal činnost Konráda ml. a Jana z Krajku v císařově blízkosti a věrohodně zdůvodňuje odlišné postavení a chování Wolfganga z Krajku, který se více soustředil na pěstování styků s moravskou šlechtou, o čemž svědčí i jeho sňatek s Eliškou z Boskovic a prodej korutanského podílu.

Nejobsáhlejší část práce je věnována právě Wolfgangu z Krajku, jeho aktivitám a rozsahu majetku, který rozšířil a upevnil v česko-moravsko-rakouském příhraničí. Víceméně popisný přehled vybudované domény vede autora k přijatelnému závěru – rozsáhlý majetek se stal předpokladem dalšího vzestupu rodu a jeho proniknutí do předních řad české a moravské šlechty. Snad autor mohl více zdůraznit, že Wolfgangovu přijetí mezi tuto aristokracii usnadnily i navázané příbuzenské vazby.

Zcela nemohu opominout některé drobné stylistické neobratnosti, jež ale lze připsat na vrub autorově malé zkušenosti (např. trochu neobratné spojení výčtu rádců Karla IV. a Václava IV. – s. 15). Větší pozornosti by si zasloužila také pravopisná kontrola textu, který není bez gramatických prohřešků. Drobné nedostatky se vyskytují i v poznámkách k textu (někde chybí uvedení stránky v odkazu na literaturu).

Celkově však je práce zdařilá a odpovídá nárokům kladeným na bakalářské práce. Přináší některé nové poznatky a svědčí o autorově zájmu o téma i trpělivosti při jeho zpracování. Předloženou práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako

Praha 26. 8. 2010

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
Ústav českých dějin FF UK
vedoucí práce